

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 93. ÉVFOLYAMA

VII. ÉVF. 10. SZ. 361—400 OLDAL 1958. OKTÓBER

Az Erdőmérnöki Főiskola 150 éves

Selmec 1808 — Sopron 1958

Új emléktábla díszíti a soproni Erdőmérnöki Főiskola auláját. Domborműve az erdőkben rendet teremtő, a termelést irányító mérnöki munkát és a ma erdészének legszebb hivatását, új erdők telepítését ábrázolja. Felirat: 1808 Selmec — Az Erdőmérnöki Főiskola 150 éves — Sopron 1958.

Ritka, az erdészeti felsőoktatási intézmények között szinte egyedülálló évfordulóról emlékeznek meg ez az emlékmű. Most 150 éve, 1808. január 5-én kelt rendelettel állították fel a selmeci Bányászati Akadémia mellett az Erdőmérnöki Főiskola őst, a nyilvános erdészeti intézetet, az első erdészeti tanszéket. Nem minden előzmény nélkül történt azonban ez, hisz megelőzően már 50 éve — az 1758. évvel kezdődően — oktatták a selmeci Bányásziskolában, majd Bányászati Akadémián az erdészeti ismereteket. Így éppen 200 éves az erdészeti felsőoktatás hazánkban.

Ezt a kettős évfordulót ünnepelték szeptember 3—6-ig Sopronban a magyar erdőgazdaság és faipar dolgozói, a ma élő és működő erdőmérnök-generáció. Az ünnepségek megnyitása, amely egyben az 1958—1959. tanév ünnepélyes megnyitása is volt, a soproni textilüzemek Ady Endre kultúrházában méltó külsőségek között és csaknem ezernyi résztvevő előtt zajlott le. Részt vettek ezen a Párt és Kormány képviselői, számos külföldi és hazai egyetem kiküldötte, tudományos intézetek és egyesületek, a tanácsok és társadalmi szervek képviselői, több mint háromszáz erdőmérnök, a Főiskola egykori hallgatói, a jelenlegi főiskolai ifjúság és számos más vendég.

A megnyitóbeszédet *Magyar János*, a mezőgazdasági tudományok doktora, egyetemi tanár, az Erdőmérnöki Főiskola igazgatója tartotta. Megemlékezett a Főiskola múltjáról, azokról a küzdelmekről, amelyek az erdészeti és faipari ismeretek megfelelő oktatásáért, a magyarnyelvű tanításért, a kutató munka fejlesztéséért folytak és részletesen ismertette a Főiskola mai helyzetét. E szerint ma a Főiskolán 18 tanszék végez oktató és nevelő munkát. Az oktatói létszám 67, négy tanári, egy docensi, négy adjunktusi és gyakornoki állás betöltetlen. Tudományos fokozata az oktatói kar 20 százalékának, kitüntetése 28 százalékának van. Az 1958/59. iskolai évre beiratkozott hallgatók száma 207, ezeknek 30,4 százaléka munkás, 26,6 százaléka paraszt, 43,0 százaléka pedig értelmiségi és egyéb származású. A hallgatóságnak évfolyamok közötti eloszlása kedvezőtlen. Az V. és IV. évfolyamon mindössze 21—21, a III.-on pedig 34 hallgató van. Ezeknek az évfolyamoknak a létszáma az ellenforradalom idején történt disszidálással csappant meg. Ismertette, hogy milyen erővel jelentkeztek Sopronban, főleg 1956. október 23-a és november 4-e között a külső ellenforradalmi erők, és a meglévő belső ellenforradalmi erőkre támaszkodva,

miként ragadták kezükbe az ifjúság irányítását, és becsületes fiatalokat is megtévesztve, hogyan szakították el az oktatói kar józan, becsületes többségétől. A Főiskola Tanácsa határozatba foglalva ítélte el mindazokat, akik az ellenforradalmi eseményekben részt vettek.

Kifejtette, hogy a Főiskolának szocialista, mégpedig teljes értékű szocialista egyetemmé kell fejlődnie. Az oktatás és nevelés egységének fontosságát hangsúlyozta és ennek feltételül az elmélet és gyakorlat egységét, a szaktudományos képzésnek jellemalakítással való összekapcsolását, a szocialista erkölcs követését és a munkásosztállyal való egységes cselekvést állította. Végül szavaival közvetlenül az ifjúsághoz és főleg az első-

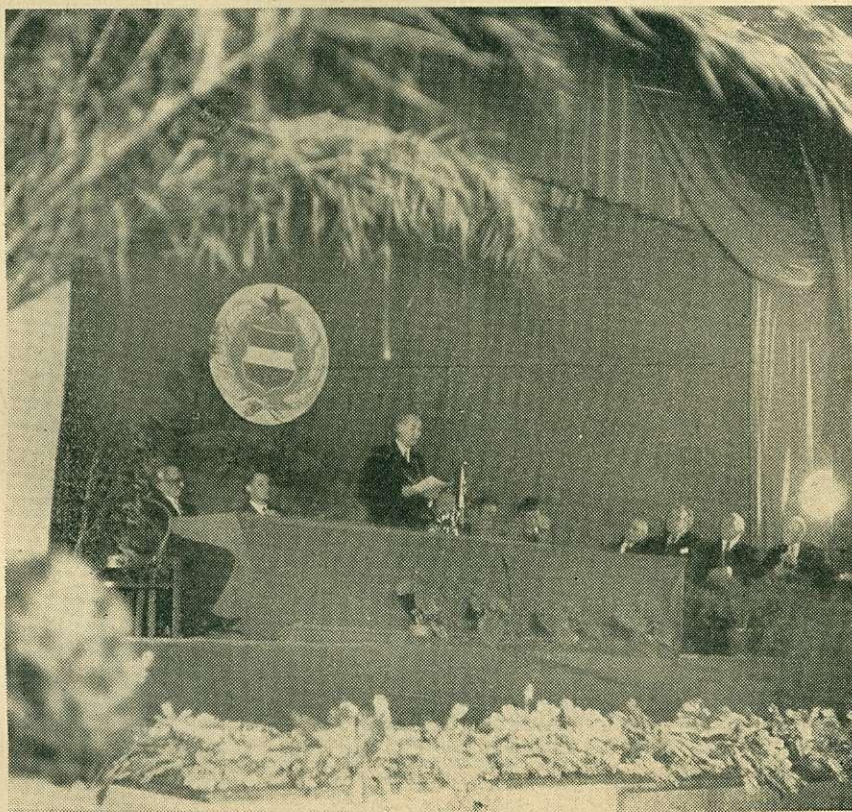
évesekhez fordult, törekvésre, bizalomra, engedelmességre és önmagukkal szemben való igényességre szólította fel őket, kérte, hogy tántoríthatatlanul ragaszkodjanak a dolgozó emberekhez.

A megnyitó beszéd után hivatalos üdvözlések hangzottak el. Elsőnek a Földművelésügyi Minisztérium és az Országos Erdészeti Főigazgatóság nevében *dr. Balassa Gyula* miniszterhelyettes, az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője üdvözölte a 150 éves fennállását ünneplő Főiskolát.

Megemlékezett a Főiskola küzdelmes múltjáról és a neveltjeinek későbbi keserves küzködéséről a mindennapi megélhetésért. Szembeállította ezzel a szakemberek mai megbecsülését és rávilágított arra, hogy intenzív erdőgazdálkodásunk egyre több kiművelt szakembert igényel. Figyelmeztetett arra, hogy a kiművelés nem csupán magasfokú szakmai ismeretek elsajátítását jelenti, hanem politikai érettséget is követel. Az ellenforradalmi megrázkódtatásra vonatkozóan megállapította, hogy az nem tragédia, hanem folt volt csupán az acélon, amelyet, ha a Főiskola nagyrészt ki is küszöbölt azóta, mégis nem árt jól eszünkbe vésni. Sürgette az erkölcsi és politikai munka elmélyítését és annak a kívánságának

adott kifejezést, hogy a nevezetes évforduló újabb nagy eredmények és alkotások kiinduló pontja legyen. Utána *Port Árpád*, az MSZMP Győr-Sopron megyei bizottságának osztályvezetője, a Párt megyei és városi szervezete nevében, majd *Halász József*, a MEDOSZ elnökségének titkára, a szakszervezet nevében üdvözölte a jubiláló intézetet. A külföldi résztvevők sorát *V. G. Nyeszterov* professzor, a Szovjetunió Mezőgazdasági Tudományok Akadémiájának tagja nyitotta meg. Közvetlen hangon emlékezett meg a Főiskola gazdag eredményeiről, és a moszkvai Tyimirjázev Akadé-

mia 6000-es kollektívájának nevében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Főiskola mind a tudományos munka, mind az erdőmérnöknevelés terén még sok jó szolgálatot fog tenni a szocializmus építésének. Az Akadémia üdvözlő emléklapjait egy 150 éves vörösfenyőből metszett fedőlappba kötve nyújtotta át a résztvevők általános tetszésnyilvánítása közepette — magyarul — azzal, hogy tanuljuk meg, miként lehet ilyen fákat rövidebb idő alatt felnevelni. A berlini Humboldt Egyetem eberswaldei erdőgazdasági fakultása részéről *dr. Horst Lyr* docens, a zvoლeni Erdőmérnöki Főiskola részéről pedig *Anton Sokol* professzor mondott üdvözlő szavakat. A társintézetek nevében *Zámbó János*, a Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki és Földmérőmérnöki karai részéről adott kifejezést a bányászok együttérzésének, *Fekete Zoltán* igazgatóhelyettes a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola részéről, *Fesztik János* dékán a gödöllői Agrártudományi Egyetem részéről. A tudományos intézetek és egye-

sületek nevében *Ballenegger Róbert* igazgató az Agrokémiai Kutatóintézet és *Gyulay Zoltán* professzor az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület részéről üdvözölte a Főiskolát. A hivatalos üdvözlések sorát *Révay Antal*, az Asztalosipari Vállalat dolgozója és városi tanácstag zárta, a soproni munkásság nevében a munkások kérges tenyerét ígérve a professorok és hallgatók eszéért és szívéért cserébe.

A hivatalos üdvözlések után régmúlt emlékek, érdemek elevenítődtek fel egy emberöltő távlatából: tizenkét idős erdőmérnököt tüntetett ki a Főiskola Tanácsa gyémánt- és aranydiplomával. Érdemeiket *Gál János* egyetemi docens, igazgatóhelyettes méltatta, majd meghatódva, a közönség lelkes tetszésnyilvánítása közben vették át az elnöki emelvény kétoldalán

helyet foglalt szakmai veteránjaink a pirosba kötött emléklapot. *Simonffy Ákos*, *Chabada Géza*, *Krajcsovich Ferenc*, *Székács Vince* és *Klimkó Gyula* gyémántdiplomások lettek, *Véssei Mihály*, *Irinyi Aurél*, *Szecsődi József*, *Mayer Aurél*, *Lukács Endre*, *Barthos Gyula*, *Cseleji József*, *Loványi Heribert*, *dr. Zetelaky József*, *Korondy János*, *Gaál Imre* és *Lippóczy Béla* aranydiplomások. A gyémánt- és aranydiplomásokat *dr. Balassa Gyula* miniszterhelyettes „Erdőgazdaság kiváló dolgozója“ kitüntetésben és pénzjutalomban részesítette. A kitüntetettek nevében a 91 éves *Simonffy Ákos* köszönte meg a megemlékezést és *Cseleji József* — visszaemlékezve elszenvedett mellőztetésére — helytállásra hívta fel az ifjúságot abban a világban, amelyben a munka végre megbecsülésre talált.

Az ünnepségek további folyamán két napon át tudományos előadások folytak és utánuk a délutánt erdőjárásra fordították a résztvevők. Az előadások során kiváló gyakorlati szakemberek és a Főiskola professzorai adtak szemelvényeket az erdőgazdaság és faipar legfontosabb, időszerű kérdéseiből. Elsőnek *Keresztesi Béla*, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, Bedő-díjas, az OEF. vezetőjének helyettese ismertette az erdőgazdál-

ködés fejlesztése terén a felszabadulás óta elért eredményeket, az erdőgazdaság mai helyzetét és a 15 éves távlati terv legfőbb célkitűzéseit. Összefoglalva megállapította, hogy a felszabadulás utáni eredményeink és erdőgazdálkodásunk mai helyzete azt mutatják, hogy az erdők államosításával, a munkáshatalom megteremtésével nyílt csak igazán lehetőség a főiskolán tanultaknak a gyakorlatban történő megvalósítására. A mai erdőmérnököknek a Párt és a Kormány minden anyagi támogatást biztosít az erdő-

gazdálkodás belterjes fejlesztéséhez. Ezekkel a lehetőségekkel élve, az elmúlt 13 év alatt olyan sikereket értünk el, amelyekről a felszabadulás előtt az erdőmérnökök minden szakmai tudásuk és lelkesedésük ellenére sem álmodhattak, és amelyek méltóvá tesznek bennünket nagy erdészeti hagyományaink ápolására és továbbfejlesztésére. Rámutatott, hogy az erdőgazdálkodás további fejlesztése csak nagy szakmai tudással, szakemberekkel való fokozott ellátottsággal lehetséges. Annak ellenére, hogy jelenleg erdőgazdálkodással összesen 878 erdőmérnök, 4210 erdész és 11 000 állandó munkás foglalkozik, s így minden 1350 hektár erdőterületre jut egy erdőmérnök, minden 280 hektárra egy erdész és minden 108 hektárra egy állandó munkás — mérnökben, technikusban és állandó munkásban hiány van. A felszabadulás utáni években sok erdőmérnök a népgazdaság más ágazataiban helyezkedett el. Hívó szóval fordult ezekhez, és bejelentette, hogy mintegy 70 főt mód van azonnal munkába állítani.

Dr. Magyar János egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok doktora „Bükkfatermesztésünk főbb alapelvei“ címen tartott előadásában ismertette a bükkfára vonatkozó állományszerkezeti vizsgálatainak eredményeit és kimutatta, hogy a törzsszám céltudatos szabályozásával az adott termőhelyen, azonos tömegű fatermelésen belül igen nagy lehetőségek vannak nagyobb átmérőjű, értékesebb faanyag termelésére. Lehetséges az átlagos átmérőnek 20%-os, szélső esetekben 40%-os növelése és ezáltal több lemezipari rönknek, hámozási anyagnak rövidebb idő alatti termelése. Madas András, az Országos Tervhivatal főosztályvezetőhelyettese a világ és Európa faellátásának helyzetét ismertette és ennek alapján rámutatott fagazdálkodásunk legfontosabb kérdéseire. Sürgette meglévő fűrész- és lemezipari üzemek rekonstrukcióját, farost és forgácslemez gyártásunk kifejlesztését és rámutatott arra, hogy a cellulózgyártás hamarosan nálunk is jelentős helyet kell hogy elfoglaljon. Dr. Haracsi Lajos egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa erdőtípológiai rendszeréből adott ízelítőt lapályi erdőtípusainak bemutatásával. Rávilágított a természetes erdőtípusok felismerésének, helyreállításának fontosságára a nagyhozamú és tartamos fatermelés érdekében. Kimutatta, hogy az állományok termőképessége egyszerű erdőművelési eljárásokkal lényegesen emelhető. Winckler Oszkár egyetemi tanár, Ybl-díjas építész adatokat ismertetett a hazai fűrészüzemek korszerűsítése tervezési irányelveinek meghatározásához végzett gyűjtéséből. Ezeken keresztül rámutatott a korszerűsítés legfontosabb kérdéseire. Különös súlyt helyezett az anyagmozgatás gépesítésére, valamint a fűrészüzemeknek melléküzemekkel való ellátására. Ezek részben az emberi erőt kímélik, másrészt kedvezően befolyásolják a fűrészüzemek gazdaságos és anyagtakarékos működését.

Az elhangzott tudományos előadásokat a Főiskola ünnepi kiadványában, az ERDÉSZETTUDOMÁNYI KÖZLEMÉNYEK 1958. évi 1. számában közli. Ezzel a kiadvánnyal ünnepli egyben a Főiskola és az Erdészeti Tudományos Intézet közleményei közös elődjének, az ERDÉSZETI KÍSÉRLETEK c. kiadvány megindulásának hatvanadik évfordulóját. A közös múlt megbecsülését és a kapcsolatok további ápolását jelenti, hogy a kötetben együttesen foglalnak helyet a két intézmény munkatársainak dolgozatai.

Az előadási napok délutánjain a jubileumi ünnepségek résztvevői külső bejárásokon ismerkedtek meg a Tanulmányi Erdőgazdaság munkájával. A bemutatón látott néhány kivételesen szép és magas termőképességű állomány fenntartásán és nevelésén kívül az Erdőgazdaság hatalmas munkával igyekszik a korábbi sarjerdő-üzemmóddal lerontott elegyetlen gyertyán- és tölgy-sarjerdők faállományát és talaját feljavítani. Már a századforduló idején hozzáfogtak ezeknek a sarjerdőknek átalakításához. Ehhez elsősorban lucot, erdeifenyőt és vörösfenyőt használtak és igyekeztek nagyobb fatömegű, értékesebb faállományok létrehozni. Az így kialakult, túlnyomóan fenyőállományok alatt a talaj tovább romlott és ez nem szolgálta a fenyő érdekét sem. Az erdőgazdaság tevékenysége ezeken a helyeken ma arra irányul, hogy a lombfákat — főleg a bükköt, kocsánytalan tölgyet, kislevelű hársat és a gyertyánt — minél nagyobb mértékben visszahozza. Ezért az erdők felújítását részben természetes úton, a még meglévő lombfajok termésének felhasználásával, de főleg alátelepítéssel — makkrakással, csemetével — végzik. Az erdőbejárás útvonala

is elsősorban ennek a természetes, eredeti erdőtípusok visszahozására irányuló munkának a bemutatását szolgálta. A bejárás több résztvevője előtt szakmai meglepetésként hatott a tölgynek erdeifenyő mellett a második koronaszintben való alkalmazása. Ennek eredményessége természetesen csak úgy biztosított, ha az erdeifenyő-elegy kellő lazaságban helyezkedik el a legfelső szintben. A bükk visszahozatalára nézve igen biztató, hogy helyenként szép, természetes felújulás tapasztalható. Igen jó hatást keltett a rontott gyertyánsarjasoknak fenyővel való, jól sikerült átalakítása, de csak azzal a feltétellel, hogy később a kellő lombeleegy betelepítése időben megtörténik. Sajnos, kevés idő maradt már a tanulmányi jellegű szálalóerdő kialakításának részletesebb megtekintésére, de maga a tervbe-vett és megkezdett kialakítás is nagy jelentőségűnek tűnik mind tudomá-

nyos, mind tanulmányi szempontból. A rövid bejárás során látottak is arról tanúskodnak, hogy a Tanulmányi Erdőgazdaság kiválóan megfelel annak a feladatnak, amely elé az új erdőmérnökképzés gyakorlati munkája és a tudományos kutatás állítja. Elenjár az erdőgazdaság országos fejlesztésében és sok tekintetben határozottan előre mutat. Az idő is kedvezett a kirándulásoknak. Az erdei cyklámen illatos virágai, a látott gyönyörű táj emlékezetessé tette az utat az egyéb vendégek számára is. A Rák-patak völgye festői panorámájának láttán minden elfogultság nélkül állapították meg, hogy ez az ország egyik legszebb erdős tája.

Az ünnepségek utolsó napján került sor a jubileumi emlékmű felavatására. *Gál János* egyetemi docens, igazgatóhelyettes avatóbeszéde közben hullott le a lepel a Főiskola aulájában elhelyezett, *László Péter* szobrászművész által mintázott domborműről, amely alatt a felirat a nevezetes évfordulóra emlékeztet. Ugyanakkor a botanikus kertben emléktölgyek ültetésével állítottak emléket.

Az évforduló ünneplésének megörökítése után a résztvevők látogatást tettek a Főiskola tanszékein, különböző intézményeiben. A szépen beren-

dezett dolgozószobákat, jól felszerelt laboratóriumokat, műhelyeket, az új központi fotolaboratórium pazar bemutatkozó kiállítását, a tiszta tantermeket és az évszakhoz mértén feltűnően üde és az őszi verőfényben ragyogó botanikuskertrét járva, jóleső érzés volt látni, hogy a Főiskola külsejében és anyagi felszerelésében is méltó módon érte meg ezt a kivételes évfordulót. Különösen azok részére volt ez élmény, akik részesei voltak az első világháború utáni szűkölködésnek, de meglepte azokat is, akik csak néhány éve távoztak innen hónuk alatt az oklevéllel. Mindenütt rend, tisztaság, gazdag felszerelés, biztatás a további fejlődésre. Ez a hangulat uralta az ünnepségek befejezését jelentő utolsó esti fogadást is. A fehér asztal mellett összegyűlt ünneplő közönség vidám zsvajja közben ismétlődtek és folytatódtak a felköszöntők.

Ha az oktatás és kutatás teljesen a Főiskola ügye is, a nevelésben része van a társadalomnak, amelyben a hallgatók felnőnek és így részt kért az ünneplésből maga a vendéglátó város, Sopron közönsége is. Ünnepi heteket hirdetett erre az alkalomra és ezek megnyitását jelentették a jubileumi ünnepségek. A város és Főiskola összefonódottsága csendült ki a Városi Tanács által a Főiskola tiszteletére adott fogadáson. *Bognár Dezső*, Sopron város Tanácsa V. B. elnöke, őszinte megbecsülést tükröző és a közvetlen jó kapcsolatokat hangsúlyozó, meleg szavak kíséretében ürítette poharát annak a Főiskolának a további virágzására, amelyet a város teljesen magáénak tart. Ez az együttlérzés nyilvánult meg abban, hogy a jubileum tiszteletére a Magyar Nemzeti Galéria anyagából „Az erdő a magyar festészetben“ címen *dr. Bodnár Éva* muzeológus által rendezett kiállítás megnyitását a város eminens polgára, *Horváth József* Munkácsydíjas festőművész vállalta. Kiváló felkészültségű megnyitóbeszédét a művészetrajongáson túl csak a Főiskola megbecsülése sugallhatta. Hasonló maradandó emléket jelentett a résztvevők számára *dr. Friedrich Károly*, a soproni idegenforgalmi iroda vezetőjének kalauzolása Sopron város mű-

emlékei között. De ugyanígy hozzájárultak az ünnepek sikeréhez a vendéglátóipar dolgozói és mindenki, akivel a résztvevők a jubileumi ünnepek során valamilyen kapcsolatba kerültek.

Mindez nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a jubileumi ünnepek valóban feledhetetlen emléket jelentsenek az egész ünneplő közönségnek és különösen annak a mintegy 300 erdőmérnöknek, akik eljutottak Sopronba. Az ország minden részéről, a legkülönbözőbb munkaterületekről, a legidősebbektől a legifjabbakig csaknem szabályos korosztályeloszlásban képviseltették magukat. Erre a néhány napra újra megelevenedett a város képe a régen megszokott arcokkal és újra érezhettük mindnyájan, hogy a Főiskola végzettjei otthon vannak Sopronban. Nekünk jelentettek a legtöbbet ezek a napok, mert újra meggyőződhattünk arról, hogy töretlenül él a szakmai együvé tartozás tudata. A rég nem látott barátokkal folytatott meghitt beszélgetésekben feltárultak a lelkek és kitűnt, hogy még az idegen területeken munkálkodó társaink sem szakadtak el az igazi szakmától, szíve mélyén mindenki erdész maradt. Szívünkben fakad mindnyájunknak a kívánság:

vivat, crescat, floreat Academia!

Milyen kérdéseken dolgozik a Szovjetunió Mezőgazdasági Minisztériumának Erdőgazdasági és Mezővédfásítási Főigazgatósága?

(A. I. Bovin miniszterhelyettesnek, a Szovjetunió Mezőgazdasági Minisztériuma Erdőgazdasági és Mezővédfásítási Főigazgatósága vezetőjének az erdőgazdaság dolgozóinak 1958. január 22—23-i első összoroszországi értekezletén elmondott felszólalásából.)

A Szovjetunió mezőgazdasági miniszterének helyettese, A. I. Bovin felszólalásában röviden foglalkozott az ország erdőgazdasága fejlesztésének eredményeivel. Rámutatott arra, hogy az erdőgazdaság dolgozói eddig nagy sikereket értek el és előkészítették a feltételeket a gazdasági ág további gyors fejlesztéséhez.

A. I. Bovin felszólalásának jelentős részét az erdőgazdálkodás hiányosságainak elemzésére és kiküszöbölésük módjának szentelte. Mivel a sűrűn erdősült kerületekben az erdőségek nincsenek kellően feltárva és a fakitermelési tervek teljesítésében lemaradás mutatkozik, a népgazdaság faanyagban hiányt szenved. Ez okból a központi és nyugati kerületekben a megállapított hozadékot meghaladó fahasználatokat szükséges engedélyezni. A népgazdaság faellátásában mutatkozó hiányosságok annak is tulajdoníthatók, hogy a fakitermelő ipar nem racionálisan használja fel a vágásterületek faanyagát. Az állami erdőkben évente kb. 2,4 millió ha területet termelnek ki, több mint 300 millió m³ fatömeggel. Ugyanakkor megállapították, hogy a vágásterületeken évente átlagosan több mint 50 millió m³-t felhasználatlanul hagynak, ebből 32 millió m³-t ki sem termelnek, nem kevesebb mint 18 millió m³ felkészített faanyagot pedig a vágásterületeken széjjelhagynak. Jelentős a vágásokban a fakitermelés során